

Vydanie č. 2

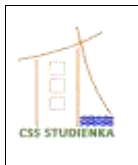
Dátum: 1.9.2016

Revízia č. 1

Dátum: 10.8.2016

Interná smernica
93/2015
**TELESNÉ A NETELESNÉ
OBMEDZENIA**
prijímateľov sociálnej služby

	funkcia	meno	dátum	podpis
Vypracoval:	vedúca sociálneho úseku	Mgr. Daniela Kuchťáková	10.8.2016	v.r.
Posúdil:	manažér kvality	Mgr. Elena Jakubjaková	12.8.2016	v.r.
Schválil:	riaditeľ	JUDr. Ing. Róbert Srogončík	24.8.2016	v.r.

TELESNÉ A NETELESNÉ OBMEDZENIA
prijímateľov sociálnej služby

93/2015

Strana 2
(celkom7)

Vydanie č. 2

Dátum: 1.9.2016

Revízia č. 1

Dátum: 10.8.2016

OBSAH

I. ÚČEL A POUŽITIE DOKUMENTU.....	3
II. ROZSAH PLATNOSTI.....	3
III. ZOZNAM SKRATIEK A DEFINÍCIA POJMOV.....	3
V. POSTUP PRI POUŽITÍ PROSTRIEDKOV OBMEDZENIA.....	5
VI. SÚVISIACA LEGISLATÍVA, TECHNICKÉ A ORGANIZAČNÉ NORMY.....	7
VII. ZÁZNAMY O KVALITE	7
VIII. PRAVIDLÁ OPERATÍVNEHO RIADENIA	7
IX. PRÍLOHY	7

	TELESNÉ A NETELESNÉ OBMEDZENIA prijímateľov sociálnej služby		93/2015
			Strana 3 (celkom7)
Vydanie č. 2	Dátum: 1.9.2016	Revízia č. 1	Dátum: 10.8.2016

I. ÚČEL A POUŽITIE DOKUMENTU

Centrum sociálnych služieb STUDIENKA poskytuje v zmysle zákona 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov celoročnú pobytovú sociálnu službu a vydáva túto smernicu, na zabezpečenie jednotných postupov pri ochrane života, zdravia a dôstojnosti prijímateľa sociálnej služby. Táto smernica vymedzuje prostriedky netelesného a telesného obmedzenia aplikované v podmienkach Centra sociálnych služieb STUDIENKA ak je priamo ohrozený život alebo priamo ohrozené zdravie prijímateľa sociálnej služby alebo iných fyzických osôb, a to len na čas nevyhnutne potrebný na odstránenie priameho ohrozenia.

II. ROZSAH PLATNOSTI

IS je záväzná pre všetkých zamestnancov Centra sociálnych služieb STUDIENKA.

III. ZOZNAM SKRATIEK A DEFINÍCIA POJMOV

3.1. ZOZNAM SKRATIEK

IS	- interná smernica
SMK	- systém manažérstva kvality
PMK	- predstaviteľ manažmentu pre kvalitu
Z. z.	- zbierka zákonov
ZPS	- zariadenie pre seniorov
DSS	- domov sociálnych služieb
ŠP	- špecializované zariadenie
ZZS	- záchranná zdravotná služba
LSPP	- lekárska služba prvej pomoci
PZ SR	- Policajný zbor Slovenskej republiky
Prijímateľ	- prijímateľ sociálnej služby

3.2. DEFINÍCIE POJMOV:

Prostriedky netelesného obmedzenia - zvládnutie situácie najmä verbálnou komunikáciou, odvrátením pozornosti alebo aktívnym počúvaním.

	TELESNÉ A NETELESNÉ OBMEDZENIA prijímateľov sociálnej služby		93/2015
			Strana 4 (celkom 7)
Vydanie č. 2	Dátum: 1.9.2016	Revízia č. 1	Dátum: 10.8.2016

Prostriedky telesného obmedzenia - zvládnutie situácie použitím rôznych špeciálnych úchopov, umiestnením prijímateľa do miestnosti, ktorá je určená na bezpečný pobyt alebo použitím liekov na základe pokynu lekára so špecializáciou v špecializačnom odbore psychiatria.

Špeciálny úchop - priamy fyzický kontakt s úmyslom obmedziť pohyb osoby z dôvodu ohrozenia zdravia a života prijímateľa alebo iných osôb.

Riziková situácia - situácia kedy, prijímateľ ohrozuje svoje zdravie alebo život alebo zdravie a život iných osôb.

Rizikové správanie - správanie a konanie prijímateľa, ktoré môže viesť k priamemu ohrozeniu jeho života alebo zdravia alebo života alebo zdravia iných osôb.

Nevyhnutne potrebný čas na odstránenie priameho ohrozenia - doba, počas ktorej trvá situácia ohrozenia života alebo zdravia prijímateľa alebo života alebo zdravia iných osôb.

Miestnosť určená na bezpečný pobyt - priestor upravený tak, že pri jej použití prijímateľom, ktorý ohrozuje svoje zdravie alebo život alebo život a zdravie iných osôb, nepríde k jeho zraneniu, ale k jeho upokojeniu.

Podanie liekov - situácia, keď je prijímateľovi podaný liek (ústne, injekčne), len na základe ordinácie lekára v špecializovanom odbore psychiatria.

IV. ZODPOVEDNOSTI A PRÁVOMOCI

- 4.1. Zodpovednosť, právomoc a vzájomné vzťahy pracovníkov, ktorí riadia, vykonávajú a overujú činnosti ovplyvňujúce kvalitu, sú vymedzené v „Organizačnom poriadku“ a v pracovných náplniach jednotlivých pracovníkov podľa ich funkčného zaradenia, ktoré tvoria súčasť ich pracovnej zmluvy.
- 4.2. Za spracovanie a vydanie tejto IS je zodpovedný „vedúci sociálneho úseku“ alebo „poverený pracovník sociálneho úseku“.
- 4.3. Za vedenie registra obmedzení v Centre sociálnych služieb STUDIENKA, dodatočné schválenie obmedzenia lekárom a bezodkladné oboznámenie opatrovníka resp. súdom ustanoveného opatrovníka zodpovedá vedúca zdravotného úseku.

	TELESNÉ A NETELESNÉ OBMEDZENIA prijímateľov sociálnej služby		93/2015
			Strana 5 (celkom 7)
Vydanie č. 2	Dátum: 1.9.2016	Revízia č. 1	Dátum: 10.8.2016

- 4.4. Za bezodkladné informovanie MPSVaR, odbor dohľadu nad poskytovaním sociálnej služby o použití prostriedkov obmedzenia prijímateľa zodpovedá vedúca sociálneho úseku resp. ňou poverený zamestnanec sociálneho úseku.
- 4.5. Každý pracovník, ktorý zistí v tejto IS chybu, je povinný o nej bezodkladne informovať spracovateľa.

V. POSTUP PRI POUŽITÍ PROSTRIEDKOV OBMEDZENIA

5.1. POUŽITIE PROSTRIEDKOV TELESNÉHO A NETELESNÉHO OBMEDZENIA

- 5.1.1. Prostriedky obmedzenia prijímateľa sociálnej služby možno použiť výlučne v prípade ak je priamo ohrozený život alebo priamo ohrozené zdravie prijímateľa alebo iných fyzických osôb, a to len na čas nevyhnutne potrebný na odstránenie priameho ohrozenia.
- 5.1.2. Použitie prostriedkov obmedzenia netelesnej povahy prijímateľa má prednosť pred použitím prostriedkov telesného obmedzenia prijímateľa.
- 5.1.3. Nevyhnutné telesné obmedzenie nariaďuje, schvaľuje alebo dodatočne bezodkladne schvaľuje lekár so špecializáciou v špecializačnom odbore psychiatria a písomne sa k nemu vyjadruje sociálny pracovník zariadenia.

5.2. PROSTRIEDKY OBMEDZENIA V PODMIENKACH CENTRA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB STUDIENKA

- 5.2.1. Zvládnutie nepokojných, násilných a agresívnych prijímateľov musí byť netelesnej povahy (slovné usmernenie). Zamestnanci postupujú podľa nasledujúcich krokov:
- komunikácia s prijímateľom - odvrátiť jeho pozornosť od agresivity, nepokojnosti,
  - presunúť prijímateľa do inej miestnosti (spoločenská miestnosť, kaplnka, ošetrovňa,...), resp. na iné vhodné miesto na jeho upokojenie a odvrátenie pozornosti od zdroja problémov,
  - z hľadiska závažnosti situácie privolať na pomoc ZZS, resp. LSPP alebo PZ SR.
- 5.2.2. Telesné obmedzenie musí byť v zásade obmedzené na manuálnu kontrolu prijímateľa resp. zamedzenia prístupu z dôvodu odstránenia rizika, alebo nebezpečenstva.
- 5.2.3. Prostriedky telesného obmedzenia musia byť použité len v najnevyhnutnejšej miere, trvať len nevyhnutne dlhý čas a je neprípustné predlžovať ich použitie. Po použití nevyhnutného telesného obmedzenia službukonajúci zamestnanci primerane použijú prostriedky netelesného obmedzenia v zmysle bodu 5.2.1.

	TELESNÉ A NETELESNÉ OBMEDZENIA prijímateľov sociálnej služby		93/2015
			Strana 6 (celkom7)
Vydanie č. 2	Dátum: 1.9.2016	Revízia č. 1	Dátum: 10.8.2016

5.2.4. Špeciálne úchopy smú použiť len špeciálne vyškolení zamestnanci. Musia byť primerané veku, výške, váhe a pohlaviu prijímateľa. Pri použití špeciálnych úchopov nie je cieľom spôsobovanie bolesti, musí byť zachovaná dôstojnosť prijímateľa.

5.3. STAROSTLIVOSŤ O PRIJÍMATEĽA JAVIACEHO ZNÁMKY POŽITIA ALKOHOLU RESP. INÝCH OMAMNÝCH LÁTOK

5.3.1. Z dôvodu zabezpečenia ochrany a zdravia pre prijímateľa, ktorý javí známky požitia alkoholu alebo inej omamnej látky a nie je agresívny je nevyhnutné:

- a) kontrolovať stav vedomia, stav dychu,
- b) sledovať krvný tlak, pulz,
- c) sledovať či nedávi,
- d) v prípade potreby privolať LSPP resp. ZZS.

5.3.2. V prípade, že prijímateľ javí známky požitia alkoholu resp. inej omamnej látky, je agresívny a nebezpečný pre seba a okolie, postupuje sa v zmysle ustanovení článku 5.2.

5.4. EVIDENCIA POUŽITIA PROSTRIEDKOV TELESNÉHO A NETELESNÉHO OBMEDZENIA

5.4.1. Každé telesné a netelesné obmedzenie musí byť zaznamenané v Registri telesných a netelesných obmedzení (príloha č.1). Register telesných a netelesných obmedzení je v podmienkach Centra sociálnych služieb STUDIENKA vedený pre každý druh sociálnej služby zvlášť, osobitne v ZPS, osobitne v DSS, osobitne v ŠZ a osobitne pre podporné sociálne služby.

5.4.2. Použitie prostriedkov obmedzenia sa zapisuje bezodkladne a po použití zápis vykonáva zamestnanec, ktorý prostriedky obmedzenia použil.

5.4.3. Vedúca zdravotného úseku pravidelne kontroluje registre obmedzení v Centre sociálnych služieb STUDIENKA a:

- a) zabezpečuje schválenie použitia telesného obmedzenia lekárom so špecializáciou v odbore – psychiatria,
- b) zabezpečuje, aby nedochádzalo k použitiu liekov bez súhlasu lekára,
- c) bezprostredne po použití obmedzenia oboznámi o tejto skutočnosti:
  - zákonného zástupcu resp. súdom ustanoveného opatrovníka,
  - riaditeľa zariadenia,

	TELESNÉ A NETELESNÉ OBMEDZENIA prijímateľov sociálnej služby		93/2015
			Strana 7 (celkom7)
Vydanie č. 2	Dátum: 1.9.2016	Revízia č. 1	Dátum: 10.8.2016

d) odovzdá zápis vedúcej sociálneho úseku alebo ňou poverenému zamestnancovi sociálneho úseku.

VI. SÚVISIACA LEGISLATÍVA, TECHNICKÉ A ORGANIZAČNÉ NORMY

6.1. VŠEOBECNE PLATNÁ LEGISLATÍVA

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov

6.2. TECHNICKÉ NORMY

Netýkajú sa danej problematiky

6.3. VNÚTORNÉ ORGANIZAČNÉ DOKUMENTY

Organizačný poriadok

Domový poriadok

VII. ZÁZNAMY O KVALITE

Evidencia sťažnosti

VIII. PRAVIDLÁ OPERATÍVNEHO RIADENIA

8.1 Každý zamestnanec CSS STUDIENKA bude s obsahom tejto internej smernice oboznámený a je povinný dodržiavať jej ustanovenia v rámci svojej zodpovednosti definovanej v pracovnej zmluve a pracovnej náplni.

8.2. Táto IS po revízií a doplnení nadobúda platnosť 25.8.2016 a je účinná od 1.9.2016

JUDr. Ing. Róbert Srogončík
riaditeľ

IX. PRÍLOHY

Príloha č.1. Formulár zápisu v registri obmedzení